

תורת החכמים

גיליון שבועי להנחלת תורת רבותינו חכמי ספרד זיע"א

יוצא לאור על ידי מכון חכמי ספרד רח' הרב צבאן 9 נתיבות טל' 077-5535280 | פקס 077-5535281 | מייל toratsfarad@gmail.com

עיד	כניסה	יציאה	ר"ת
י"ס	18:37	19:29	20:13
ת"א	18:35	19:26	20:10
חיפה	18:36	19:28	20:12
ב"ש	18:36	19:28	20:12

פרשת צו תשע"ה
שבת הגדול
גיליון נ"ז

עסק לימוד התורה גדול מהקרבת קרבנות

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים (ויקרא, לז).

בפרשתנו מובאים בתחילה פרטי דיניהם של הקרבנות ודרך הקרבתם ע"ג המזבח במשכן, עולה, חטאת, אשם וכו', ולאחר מכן מסיימת התורה "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים". והנה בפסוק זה יש לשאול מספר שאלות, תחילה, מדוע חזרה התורה ואמרה "זאת התורה לעלה" והרי כבר קודם לכן נאמר בקרבנות (שם, ב, ח) "זאת תורת העלה וגו' זאת תורת החטאת" וגו' ומה הצורך לשנותו שוב? ועוד מדוע השתנה פסוק זה באומרו "זאת התורה" בה' הידיעה ממה שאמר קודם לכן "זאת תורת" וגם מדוע אמר "לעלה" ה' בקמץ ולא אמר "לעלה" ה' בשווא? ועוד מפני מה הקדימה התורה קרבן עולה ומנחה לשאר קרבנות? ועוד, מדוע קרבן המנחה נכתב "למנחה" ללא ו' החיבור, ולא "ולמנחה" כמו בשאר הקרבנות?

יארמור "זכרנו לחיים" שמשמעותו לחיים טובים ולשלום. (וענין זה איתא בגמרא יא). וכמו כן כאן דייק ואמר "זאת התורה לעלה" פירוש לא-עלה שאין התורה כעולה אלא חשובה ממנה, ולמרות מעלת הקרבנות וחביבותם כלפי השי"ת, מ"מ מעלת העוסק בתורה גדולה לאין שיעור מעבודת הקרבנות. ומה שנזכרו העולה והמנחה דווקא בתחילה קודם לשאר הקרבנות, הוא משום שעולה באה לכפר על הרהורי הלב שאינם גלויים לאיש אלא לבורא עולם בלבד, כפי שנאמר (ירמיה, ט, ט) "קרב הלב מכל ואנש הוא מי ידענו: אני ה' חקר לב בָּחֶן פְּלִיאוֹת". ועוד שעולה מוקרבת כולה כליל לה' כמו דורון שאין לאדם חלק בה, ולכן מחמת חשיבותה ומעלתה על שאר קרבנות הביאה הפסוק בתחילה.

ועוד קשה מדוע פירט הפס' "ולמלוואים" בזמן שעדיין לא נלמדו, ורק בסמוך יתבאר דיני שבעת ימי המלוואים? ומדוע אכן נפרדו קרבנות המלוואים מקודמיהם ונאמרו בסוף הפרשה?

והנה הגמ' במנחות (ק) דורשת "זאת התורה לעלה למנחה" וגו' ריש לקיש אמר - בא הכתוב ללמד שכל אדם שעוסק בתורה מעלה עליו כאילו הקריב את כל הקרבנות. רבא אמר - ללמדך שכל אדם שעוסק בתורה אינו צריך להביא קרבנות, משום שיזכות התורה מכפרת בעדו (כדפרש"י שם). ועל פי דברי גמרא אלו מבאר מרן רבינו יוסף קארו (ראה אודותיו במדור הסמוך) והובא בספר **דרשות מרן**, שבתחילה כתבה התורה "תורת" (שם ב, ח) "זאת תורת העלה וגו' זאת תורת החטאת", מלשון הוראה על פרטי הדינים של הקרבנות ודרך הקרבתם, ומה שכתבה התורה אחר כך "**זאת התורה**" בה"א הידיעה, אינו מדבר עוד על עניני הקרבנות אלא על תורתנו הקדושה, וכוננתה ללמדנו את מעלת לימוד התורה שהעוסק בה חשוב לפני השי"ת כאילו הקריב קרבנות.

וסמך לקרבן עולה דין קרבן המנחה משום שקרבן מנחה זהו קרבן עני, שהקרבנות באים לפי יכולת הנותן, העשיר צריך להביא בהמה, והבינוני מביא מן העוף, והעני מביא קרבן מנחה, וכדי שלא נחשוב לומר שקרבן עולה נחשב למשובח יותר מקרבן מנחה, לכן באה התורה והסמיכה קרבן המנחה לעולה ואף השמיטה את ו' החיבור, ללמדך שחשובה מנחת העני בדיוק כמו עולת העשיר ושווה מעלתם לפני השי"ת, ועל כולם נאמר (ויקרא א, ט) "**אשה ריח ניחוח לה**", וכדברי המשנה במנחות (שם) אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון ליבו לשמים.

ועתה מבאר מרן שטעם הזכרת דין המלוואים בפסוק זה, ללמדך, שמכיון שכאן עוסק הכתוב במעלת לימוד התורה, לכן הוסיף דין קרבן המלוואים, ללמדך, שעל אף שהקרבת המלוואים שייכת לכהנים בלבד ואין לישראל חלק בהקרבתם, מכל מקום לימוד התורה שייך בכלם שכל החפץ יבוא וילמד, כדברי הגמרא (יוסא עב) "כתר תורה מונח בקרן זווית כל הרוצה ליטול יבוא ויטול". ולכן קדמה דרשה זו לדיני קרבנות המלוואים שלא נכתבו לעיל כשאר הקרבנות אלא רק בסוף פרשתנו, בכדי לחזק מעלתה של התורה הקדושה לומר שגדולה וקודמת היא למעלת הכהנים, וכדברי הגמרא (הוריות ג) תלמיד חכם ממוזר קודם לכהן גדול עם הארץ, שהעוסק בתורה גדול הוא מהמקריב קרבנות.

תולדותיהם של חכמים

מרן רבי יוסף קארו

ציור המיוחס למרן רבי יוסף קארו זצוק"ל

יומא דנשמתא י"ג ניסן של"ה ומנו"כ בצפת עמוד העולם היה רבי יוסף קארו, ותורתו היא אבן הראשה בכל פסיקת ההלכה בארבע מאות השנים האחרונות, ועל כן נשתקע שמו מרן בסתם. נולד בשנת רמ"ח בספרד ממנה ברח בעודו ילד כבן ארבע בזמן הגירוש, הגיע עם משפחתו לליסבון שבפורטוגל ומאוחר יותר לקושטא שבטורקיה. אביו נפטר בצעירותו והוא גדל אצל דודו רבי יצחק קארו, מח"ס תולדות יצחק עה"ת. בגיל ל"ד החל בכתיבת חיבורו 'בית יוסף' על הטור, והוא עדיין יושב בטורקיה. לאחר שהתאלמן ונשא אשה שנייה עבר לבלגריה ומשם לצפת בארץ ישראל, שם סמך הוראה מאת רבי יעקב בירב, יחד עם רבי משה מטראני (המב"ט), רבי משה קורדובירו (הרמ"ק) ורבי יוסף סאגיס. במשך עשרים שנה שקד על חיבורו בית יוסף ולאחריו הוציא כעין סיכום של ההלכות בשם 'שולחן ערוך', לאמר, כאן תמצית ההלכות הערוכות והפסוקות. ספריו נמוצו בכל חלקי ישראל והתקבלו בספרד ובאשכנז, בארצות המזרח ובתימן, נתחברו עליהם במשך השנים אלפי חיבורים. מלבד חיבורים אלו, כתב גם פירוש למשנה תורה להרמב"ם 'כסף משנה', שו"ת 'אבקת רוכל' וגם את ספר מגיד מישרים, הם החיוניות שזכה לקבל ממלאך הדובר בו.

הילולא לצדיקיא

יום שבת ז' ניסן

רבי חיים אבולעפיה השני, תלמיד רבי משה גאלנטי אימ"ר (מקט"ק) רבה של צפת וטבריה, מח"ס עץ חיים ועוד... תק"ד
רבי חיים מעולם, בגדד, חתן רבי שמואל מגלד, חיבוריו עדיין בכת"י... תרפ"ד
רבי שאול צדקה, רב קהילת שמש צדקה בירושלים ואביו של רבי יהודה צדקה ראש ישיבת פורת יוסף... תש"ח
רבי ששון עבד אל עזיז מנורחי, תלמיד רבי יהודה פתיה, בגדד, ירושלים, מח"ס באתי לגני על הקבלה... תשנ"ח

יום ראשון ח' ניסן

רבי משה ברבי עזרא הכהן, רבה של חאלב, תשובותיו נותרו בכת"י... תרמ"ב
רבי רפאל מיכאל אבולעפיה, טבריה... תרס"ז
רבי יוסף שרביט, פאס (מקט"ק), רבה של בית שאן ואשקלון... תשל"ו

יום שני ט' ניסן

רבי חיי הכהן, גפצא (מקט"ק), מח"ס כה לחי עה"ת... תרע"ז
רבי מיכאל מנוס חדאד, רבה של מודנין (מקט"ק), מח"ס חכם לב על הגדה של פסח... תרפ"ו
רבי משה דריהם, טבריה, מח"ס והשיב משה... תשכ"ו
רבי שלום מושאש, קובלקר, רבה של מוקוץ וירושלים מח"ס שו"ת שמש ועמק, תבואת שמש ועוד מנ"כ בירושלים... תשס"ג

יום שליש י' ניסן

רבי משה בן נחמן, הרמב"ן, ג'רונדה (מקט"ק), עמו, מח"ס החידושים עה"ת והש"ס "א שטנחתו בחבון במערת המכפלה... ל'
רבי אליהו ב"ר בן ציון פרדס, רבה של רמת גן וירושלים, מנ"כ בהר הזיתים... תשל"ב

יום רביעי י"ב ניסן

רבי חיים מונדיבי, ירושלים, ראש ישיבת נכסת ישראל של האוה"ח... תקפ"ה
רבי יהודה ב"ר אליעזר סאפו, מחו"ר בית אל, ירושלים, חברון... תרל"ג

יום חמישי י"ג ניסן

רבי יצחק קארו ז"ל מרן תבית יוסף, ותלמידו ר' קנפנטין ליסבון (מקט"ק), אסטנבול (מקט"ק) מח"ס תולדות יצחק עה"ת... רצ"ה
מרן רבי יוסף קארו, צפת, מח"ס בית יוסף על הטור, שולחן ערוך, כסף משנה על הרמב"ם ועוד מנ"כ בצפת... של"ה
רבי משה אלשיך, צפת, מח"ס תורת משה עה"ת מנ"כ בצפת... שנ"ג
רבי חיים שבת, סלונקי (מקט"ק), תלמיד המורה ש"ס וכח"ס שו"ת מרח"ש תורת חיים ותורת הבה שוחר בכת"י... ת"ז
רבי דוד אלטאראס, ונציה (אסטיליה), מח"ס כללי הדקדוק... תע"ד
רבי יוסף עזיאל, ירושלים, מח"ס נוטרס אב... תרנ"ד
רבי פראגי דמורי, אלחאממה (מקט"ק), ראש פינה... תרס"ו
רבי אברהם חביב, טריפולי (לב), ירושלים... תרפ"ג
רבי שמחה א. מנולא, בהרט (אנגליה), ירושלים, מח"ס אור שמחה עה"ת... תשל"ג
רבי יוסף חיים שרבאני, מחו"ר ישיבת פורת יוסף וחותן רבי בן ציון אבא שאול... תשל"ט

יום שישי י"ד ניסן

רבי עזרא הדאי, חיפה, מח"ס שו"ת נחלת עזרא מנ"כ בירושלים... תש"מ

לדעת חכמה ומוסר

הקטיר אתם הפנה המזבחה אשה לה' אשם הוא (ה.ו.)

הנה בעת שמקריב אדם את קרבנו על חטאתו, יראה כי בכל האברים שחטא בהם, הנה הוא שב ומתקן, כאדם שמקריב את עצמו, ומתן את שמו וחלבו וגאוות מותרות מידותיו, ומכניע את כליותיו להכיר את עוונותיו. מה שאין כן אשר יביא עולה או כל צדיק אשר לא חטא ונמשל בעיניו כי קל בעיניו אשמתו ולא יתן עצמו ובשרו ודמו וחלבו אשר פעל ועשה רע, אלא יכיר בלהות צלמות אשמתו ויתקן אשר עוונות ויעשה בריה חדשה בצומות ובסגופים כי על כל אלה במקום שהוא עומד, אין צדיק גמור יכול לעמוד, והוא שאמר נְקִטֵּיר אֶתְּךָ הַפֶּהָן וְכוּ' לומר על ידי מה שהקטיר אותם הכהן המזבחה ויעשה מאלו אשר היו נגדיים, שיהיו עתה אשה לה'. ועל ידי מה נעשה כך, שהגיע למדרגה של אשה לה', כיון שהכיר בעצמו שהוא אשם, כבר בא התיקון, ובוה החטאת יתרה על העולה, כי האחרונה עולה כליל ואין לו את המחשבות של מקריב החטאת, כיצד מתפרקים אבריה אחד לאחד, ולא יעשה תשובה מעליא כמו מקריב החטאת.

תורת משה לרבי משה אלשיך, צפת. יומא דנשמתא "ג ניסן שני"ג

מעשי חכמים

הגאון רבי שלום משאש זצ"ל

רבה של ירושלים

יומא דנשמתא ט' ניסן תשס"ג

נקי בדעתו היה הגאון רבי שלום משאש, רבה של ירושלים. נזהר בכבוד הבריות שלא יפגעו ולא יצטערו בגינו. פעם ניגש תלמיד חכם חשוב מירושלים לרבי שלום ושאל אותו מדוע שווה הוא בחתונות זמן רב, בשונה משאר הרבנים הנשארם לכל היותר חצי שעה והולכים. השיב לו הרב, "גדול כבוד הבריות, אם אלך באמצע החתונה, יפגע בעל השמחה". המשיך אותו תלמיד חכם לשאול, "הלא יש כאן חשש ביטול תורה, אם בכל ערב יש שמחה, תורה מה תהא עליה?"!

לימד אותו רבינו פרק חשוב: "וכי אתה חושד אותי כמבטל תורה? דע לך שמיום עומדי על דעתי קבעתי לי ללמוד בכל יום מספר קבוע של שעות, חוק ולא יעבור, מהשעות האלה אני חי. כך עשיתי כל ימי חיי. כאשר לא סיימתי את חוק לימודי ונצרך לצאת לשמחה או לכל מקום אחר, אני מחשב את השעות שנתרו לי ולא עולה לישון עד אשר פרעתי את כל חובותי, וכך בכל חתונותי!" וכך מספר נהגו האישי, כי פעמים הרבה כשחזרו מאירוע או מקום פלוני, היה הרב נכנס לחדר לימודו ושוקע בלימוד התורה לעתים במשך שעות ארוכות, כי הם חיינו ואורך ימינו.

כל כך נזהר בכבוד הבריות עד שאפילו את לבושו שניה, כדי שלא יקנאו אחרים. היה זה בעת שעלה ארצה עם הלבוש הרבני של חכמי מרוקו, כאשר הורגלו זה מאות בשנים, אבל לאחר תקופה קצרה הפסיק ללבוש את המצנפת והגלימה באירועים ציבוריים, אלא רק במקרים בודדים, או בעת זקנותו ממש.

את הסיבה לכך גילה הוא בעצמו פעם אחת, מאחר שיש מקומות שיש בהם עוד תלמידי חכמים, ורואה הוא כיצד הבריות מכבדות אותו בגלל בגדיו ואילו את חבריו אין מכבדים כל כך, כיוון שלבוש דומה לשאר הרבנים, אין הוא רוצה להתכבד בקלון חבריו, והצניע את המצנפת בביתו.

וכך היה גם בעת שהיו נכסי התעוררות, וברגע האחרון ביקשו ממנו להשתתף, שמוח בדבר להגיע למקום ששמו לא התנוסס על המודעות, אלא יכל להיכנס כאחד האדם.

ואף בעת שהוציא לאור את ספריו החשובים, העדיף שלא לפרסם אותם למכירה כדי שלא יתפרסם וידברו אודותיו, הוא ברח מהכבוד, והכבוד רדף אחריו!

רבינו נולד בשנת תרס"ט, כיהן כרבה של קזבלנקה שבמרוקו, לאחר מכן על כל מרוקו, וכשעלה לארץ הכתיירהו כרבה הראשי של ירושלים, במשך עשרים וחמש שנה. ספרו הראשון היה מזרח שמ"ש על איסור והיתר, שו"ת תבואות שמ"ש ד' חלקים על השו"ע, שו"ת שמש ומגן, בית שמש על הרמב"ם וחם השמש על התורה, בנוסף עסק הרב בהוצאה לאור של ספרים רבים דרך חברת "דובב שפתי ישנים" (12-5 ספרים) הוציא כ-4 כתבי יד של הרב יעקב בירדוגו ורבי רפאל בירדוגו.

מאצרותיהם של חכמי התורה

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העֶלֶה (ב.ו.)

במדרש "נורת כהנים" (צו פ"א פ"א) דרשו "צו - אין צו אלא זירו מיד ולדורות, א"ר שמעון ביותר כל מקום שיש חסרון כ"ס". ויש להבין, איזה חסרון כ"ס יש בקרבן עולה אצל הכהנים ואדרבה מרוויחים הם מהקרבנות העולה שכן מקבלים את העור שנא' "עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה" (ויקרא תנ"ח)?

וראה לבאר, ע"פ המובא בגמ' (ב"מ צו), שאלו התלמידים את רבא, מה יהיה הדין אם נשאלו אנו בהמה מן, ונאנסה או מתה, שלכאורה פטורים אנו מאונסים, מטעם שנחשב כשאלה עם בעלים, וכת"ב "אם יקליו עמו לא יקלם" (שמות כ"ד) דהיינו שאם הבעלים בשירות אצל השואל אזי השואל נפטר מנזקי אונס? ענה להם רבא, שכיון שאם הייתי רוצה להתחיל מסכת חדשה אינכם יכולים למחות בי, לכן איני נחשב כשואל אצלכם, ולכן תתחייבו אתם גם באונסים, ומסיימת הגמ' שבזמן הרגל כיוון שמושבע להם ללמדם את דיני הרגל דווקא, לכן הרב נחשב כשואל לתלמידים, ואם שאלו ממנו בהמה ונאנסה פטורים כד"ש שאלה בבעלים.

ועפ"ז יובן, מהו החסרון כ"ס שיש לכהנים בקרבן עולה, שמאחר וחייבים הכהנים ללמד את ישראל דיני הקרבנות, ובכללם דיני העולה שדינה בכל יום, ואינם יכולים לפטור עצמם, א"כ הכהנים המלומדים את העם דינים אלו נחשבים לשואלים אצלם, ואם ישאל ממנו תלמידו הישראלי בהמה הרי שאינו מתחייב עליה באונסים וכאמור, וזהו החיסרון כ"ס אצל הכהנים שאמר רבי שמעון ולכן הוצרך הפסוק לרזז את הכהנים, לומר שאע"פ שיכול לבוא להם מלימוד זה חסרון כ"ס, מ"מ אל יחושו לזה, ויזדרזו ללמד את ישראל.

דבר המלך, לרבי חיים עמרם, דמשק, צפת, אלכסנדריה

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העֶלֶה הוא העֶלֶה על מוקדה על המזבחה על תִּלְגָּלְתָּ עַד הַבְּקָר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד בו (ו.ו.)

צריך ביאור שמאחר שאמר הכתוב "זאת תורת העֶלֶה", א"כ מאיזה טעם חזר ואמר "הוא העֶלֶה"?

וראה לבאר, ע"פ מה שהקשו המפרשים על המשנה המובאת במסכת שבת (קכ"ג), "אלו דברים שאדם עושה אותם ואוכל פירותיהם בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא", שלכאורה אינו מובן מדוע אמר "עושה אותם" והרי די היה לומר "אלו דברים שאדם אוכל מפירותיהם" וכו' ובודאי שהוא שבר על מעשיו?

ותרצו ע"פ המובא בגמ' (תענית כ"ז: מגילה לא) שבזמן שישראל קוראים את פרשת הקרבנות מעלה עליהם הקב"ה כאילו הקריבו לפניו, וכיון שכן, היה צד לומר שגם המצוות הפנויים במשנה הזאת יהיה די בזה שילמדו בתורה את מצוותם ויעלה להם כאילו עשאוהו, לכן אמר התנא "אלו דברים שאדם עושה אותם" לומר לך שאינו כן, ולא יזכה האדם בשכר שאר מצוות עד שיעשה בפועל.

ומעתה יתבאר שמה שאמר "זאת תורת העֶלֶה" רצונו לומר שהעוסק בתורה בדני עולה נחשב כאילו הקריב עולה, אך מ"מ "הוא העֶלֶה" כלומר דווקא העולה ודומיה

הם שמועיל בהם הלימוד כעשייה, אך בשאר מצוות שאינם קרבנות אין מועיל הלימוד כעשייה, אלא צריך לעשותן ממש.

אור דוד, לרבי דוד הכהן, קונסטנטיין (אלג'ריה)

זאת תורת העֶלֶה הוא העֶלֶה על מוקדה על המזבחה על תִּלְגָּלְתָּ עַד הַבְּקָר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד בו (ו.ו.)

צריך להבין, מדוע הוסיף ואמר "עד הבקר" אחר שכבר אמר "על תִּלְגָּלְתָּ"?

והנה אמרין בגמ' מנחות (ק"ג) שכל העוסק בתורת העולה, כאילו הקריב קרבן עולה, והטעם שכיון שבעוונותינו הרב המקדש ובטלו הקרבנות, לכן אמר הקב"ה שתיחשב הקריאה כאילו הקריבו (תענית כ"ז: מגילה לא). אבל כל זה דווקא בזמן הגלות שביהמ"ק חרב, אך בזמן הגאולה שיבנה המקדש, ויחזרו הכהנים לעבודתם, לא תיחשב קריאת הקרבנות כהקרבנות, ויצטרכו ישראל להביא את קרבנותיהם.

ומעתה, זהו שאמר הכתוב "זאת תורת העֶלֶה" שאדם הקורא את תורת העולה היא "העֶלֶה" רצה לומר נחשב לו כאילו הקריב את העולה "על מוקדה על המזבחה", אמנם זה דווקא "על תִּלְגָּלְתָּ עַד הַבְּקָר" דהיינו בזמן שעם ישראל נמצאים בחשכת הגלות, אבל בבוקר הוא אומר כשיבנה המקדש, אזי "אֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד בו" על גבי המזבח ממש, כיון שבאותו הזמן לא תיחשב הקריאה להקריבה, ויצטרכו לקרבנות עצמם.

זכרון משה, לרבי משה מאמאן, בשם רבי יהודה אשכנזי.

וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד בו לא תִּכְבֶּה וגו': אֵשׁ תִּמְיֵד תֹּקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לא תִּכְבֶּה (ו.ו.)

יש להקשות שלכאורה הפסוק השני מיותר הוא, שהרי כבר נאמר "וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד בו לא תִּכְבֶּה" (שם ה)?

והנה מובא בספר יוסיפון (פ"ג ע"ג ט"א) שביום שנכנסו האויבים למקדש, נטל זקן אחד מלא מחתה אש מעל המזבח, והשליכה לבור מים אחד שהיה בעזרת כוהנים וסתם פי הבור. וכשעלו מבבל ובנו את ביהמ"ק ואת המזבח, רצו להקריב עליו קרבן ולא היה להם אש, אותה העת נגלה להם אותו הבור ופתחוהו ומצאו מימי משונים ועבים מחמת אש של שמיים שהיתה בתוכו, מיד מלאו כלי מן המים ושפכו על המערכה והקרבן, ועלתה אש להבת שלהבת, וירא העם וירונו, על שזכו לנס, בזה שהאש לא כבתה במים כל משך הגלות.

ומעתה יובן, שמה שאמרה תורה "אֵשׁ תִּמְיֵד וגו' לא בא ללמד את הדין של איסור כיבוי האש מעל המזבח שזה נלמד כבר בפסוק הראשון אלא בא ללמדנו על תכונותיה של אש התמיד, שהיא האש מן השמיים, ואמר: "אֵשׁ תִּמְיֵד" היינו האש היוורדת מן השמיים, "תמיד" תהיה בהוויתא אף אם ייתנוה בתוך המים, שכן כאשר ישפכו את המים אשר האש בתוכם על גבי המזבח, אזי האש "תֹּקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לא תִּכְבֶּה".

פרח שושנה, לרבי יעיש קרסמן, איית איוב (מרוקו)

מכון "חכמי ספרד" - בראשות הרב משה פרץ שליט"א רב ק"ק "לב אליהו" וראש ישיבה לצעירים מצוינים ותיבות

אלפי ספרים של חכמינו הספרדים זיע"א לא הודפסו שוב זה מאות בשנים, וחלקם אף נותרו עדיין בכתבי יד ואין להם גואל עד שכמעט נשתכחה תורתם וחכמתם. בחסדי ה' המרובים הקמנו ספריה גדולה, יחידה מסוגה בעולם, המכילה יותר מ-3,000 ספרים ע"ת מחכמי ספרד, חלקם בכתבי יד נדירים.

וכעת אנו עמלים לברר מקהן של צדיקים ולהוציא לאור תעלומה, מאוצרות חידושיהם המיוחדים ומעשיהם המופלאים

בסדרת ספרים מורחבת על חמשה חומשי תורה, ועליו ליקוט יחודי מגאוני וחכמי ספרד, תורה מפאורה אשר לא נראה כמוהו!

זכותם של החכמים זיע"א לעמוד לכל התורמים והמסייעים שיצליחו בכל מעשי ידיהם בבריאות נוחה, באריכות ימים ושנים, בטוב ובנעימים, אמן.

לתרומות והקדשת הגיליונות הבאים, לקבלת הגיליון בדוא"ל, למשלוח חידושי תורה, עובדות, ספרים, תמונות ומסמכים ניתן ליצור קשר

רחוב הרב צבאן 9 ת.ד. 516 נתיבות. טל: 077-553-5280 פקס: 077-5535281 toratsfarad@gmail.com לתרומות: עמותת חכמת שלמה, בנק הפועלים 335481 סניף 556

עכשיו אפשר לתרום לגיליון

תורת החכמים
בעמדות של
"נדרים פלוס"